

Švajčiarske duriče sú psy staré približne 2000 rokov. Ich existenciu dokumentuje mozaika v Avenches, ktorá pochádza z čias starého Ríma.

Švajčiarsky durič

DÔSLEDNÝ, SPOĽAHLIVÝ, ODDANÝ

© Rubín Kostov

Predpokladá sa, že všetky európske duriče vznikli zo starých keltských psov. Dnes sa od seba síce líšia kohútikovou výškou, no stavbou tela sú si jednotlivé plemená podobné. Švajčiarske duriče patria k najstarším loveckým plemenám. Ich úlohou bolo a dodnes je nájsť stopu zveri, hlásiť ju, zver dostihnúť a nahnať na lovca. Do ich chovov sa neprimiešavala krv iných psích plemien. Vďaka tomu si zachovávajú svoje pôvodné lovecké vlastnosti na vysokej úrovni a sú stále veľmi zdravé.

Nestráca sa

Ide o inteligentné plemeno, preto ani výcvik poslušnosti nemusí byť náročný. Vo veľkej miere to závisí od prístupu majiteľa. „Žiaden pes nie je vhodný pre začiatočníka, ak

si k nemu nevybuduje vzťah. Treba pochopiť dve veci: pes nie je človek, a teda nepremýšľa, ale riadi sa inštinktom, preto je jeho konanie úplne iné ako naše. Po druhé, sú to individuality a čo platilo počas výcviku pri jednom, nemusí platiť pri druhom,“ hovorí Jaroslav Kučík, ktorý sa chovu týchto psov venuje šiesty rok.

Ak teda dokážeme pochopiť psa s jeho špecifickou povahou a na základe toho zvolíme správny prístup pri výcviku, učí sa mimoriadne rýchlo. Švajčiarsky durič je pomerne citlivý, takže s fyzickým nátlakom uňho neuspějeme. Pokiaľ budeme dominantní – v pšej reči to znamená správať sa ako alfa jedinec – pes nás bude rešpektovať a podvolí sa aj sám.

Základom výcviku švajčiarskych duričov je privolanie. Kým nezvládnú tento cvik, nemá význam

Treba si uvedomiť, že pes nie je človek, a teda nepremýšľa, ale riadi sa inštinktom.

© archív J. K.

So správne vycvičeným psom býva úspešnosť lovu vyššia.

Ak má dostatok pohybu, môžete ho držať aj v byte.

© Rubín Kostov

začínať ďalší. Lovecké pudy sa v nich prebúdzajú približne vo veku šesť mesiacov. „Vtedy počítajte s tým, že ak psíka pustíte v hore, celú ju prekutre, pričom nevynechá jediný krik, a až potom sa vráti. Koľko mu to trvá, je individuálne. Môj to v metrovom snehu stihol za 45 minút. Najlepšie bolo, že ho moja manželka išla hľadať,“ smeje sa poľovník a dodáva: „Nikdy sa nemusíte báť, že sa stratí. Má vynikajúci orientačný zmysel. Treba len trpezlivo čakať na mieste, kde odbehol. Vždy sa tam vráti.“

Nie je bitkár

Sú to mimoriadne pokojné a vyrovnané psy s priateľskou a veselou povahou. „Dlho som zvažoval, aké plemeno si zaobstarat'. Nechcel som psa bitkára. Pri niektorých du-

ričoch stačí iskra a hneď sú v sebe. Samozrejme, aj medzi „švajčiarmi“ sa nájde provokatér, ale dá sa to výchovou korigovať. Ruvačkám sa vyhýbajú, ak sa im však nedá pre-

Pri živej zveri je opatrný, nejde na kontakt.

VIZITKA

Meno: Dryas Olaska

Dátum narodenia:

2. 6. 2005

Otec: Cochis v. Bergahom

Matka: Ekmarkens Šissi

Majiteľ: Jaroslav Kučík

Výstavy a skúšky:
slovenský šampión krásy,
FSD II. cena

© archív J. K.

Keďže má dlhšie nohy, zvládne bez problémov aj poľovačku v ťažko dostupných horských terénoch s vyššou snehovou pokrývkou.

Na svojho pána býva mimoriadne silno naviazaný

© Rubín Kostov

STRUČNÝ ŠTANDARD PLEMENA

Švajčiarsky durič

Originálny názov: Schweizer Laufhund

Krajina pôvodu: Švajčiarsko

Použitie: durenie raticovej zveri, zajacov a líšok

Klasifikácia FCI: skupina 6 – duriče, farbiare a príbuzné plemená, sekcia 1.2 – stredne veľké duriče, s pracovnou skúškou.

Povaha: temperamentný a vášnivý lovec, jemnej povahy, poslušný a veľmi závislý od svojho pána.

Celkový vzhľad: strednej kohútikovej výšky, telesná stavba svedčí o sile a vytrvalosti, suchá hlava s dlhým nosom a dlhými ušami mu dáva ušľachtilý výraz.

Dôležité proporcie: pomer dĺžky tela k výške približne 1,15:1, výšky k hĺbke hrudníka približne 2:1, dĺžka ňucháčovej partie k dĺžke temena približne 1:1.

Hlava: je podlhovastá, úzka, suchá, ušľachtilá; temeno zaoblené do nízkeho oblúka; tylový hrbol' je zreteľný; osi chrbta nosa a temena sú mierne rozbiehavé; stop je výrazný.

Oči: farba tmavá alebo svetlá hnedá – zodpovedajúca farbe srsti. Tvar mierne oválny, stredne veľké s jemným výrazom.

Nos: celý čierny, správne vyvinutý, nozdry sú široké.

Krk: pretiahnutý, elegantný, svalnatý, koža voľná, no bez zreteľného laloka.

Trup: krk, chrbát, zadok a chvost by mali tvoriť harmonickú a ušľachtilú osnovu. Kohútik jemne definovaný, osadený na krku, chrbát pevný a rovný. Bedrá dobre osvalené, pružné, kríže dlhšie, v predĺžení línie chrbta, nie sú vyššie ako kohútik. Bedrové kosti nie príliš výrazné, hrudník hlbší než široký, hlboký a dosahujúci najmenej po lakte, hrudný kôš uložený dobre dozadu s ľahko klenutými rebrami. Brucho mierne vtiahnuté smerom dozadu, plné slabiny.

Chvost: stredne dlhý, elegantný, zužujúci sa k špičke, v pokoji alebo pri pomalej chôdzi väčšinou visí bez výraznej krivky; ak je pes pozorný alebo sa pohybuje rýchlejšie, je chvost nesený vyššie ako horná línia.

Predné končatiny: veľmi svalnaté, ale suché, nie hrubé, ich kostra je stredne silná; pri pohľade z profilu sú rovno postavené. Pri pohľade spredu sú postavené rovnobežne a sú v osi tela.

Zadné končatiny: svalnaté, pôsobia harmonicky s prednými, sú postavené rovno a paralelne.

Pohyb: jednoduchý, pravidelný, koordinovaný a priestranný, silný impulz zo zadných končatín, končatiny sa pohybujú pozdĺž rovnobežných priamok; kohútik sa pohybuje hore a dole plynulo a pravidelne, chrbát by mal zostať rovný.

Koža: jemná, pružná, dobre priliehajúca k telu; rôznej farby v závislosti od štyroch variantov.

Osrstie: krátke, hladké a husté, veľmi jemné.

Veľkosť: psy 49 – 59 cm, suky 47 – 57 cm.

Chyby: každá odchýlka od uvedených bodov sa má pokladať za chybu, ktorej posúdenie závisí od stupňa odchýlky.

Poznámka: psy musia mať dva normálne vyvinuté semenníky, celkom zostúpené v miešku.

Švajčiarsky durič je ušľachtilý a elegantný spoločník.

© Rubín Kostov

© archív J. K.

šou snehovou pokrývkou. Má pomerne špecifický systém hľadania zveri: „Vďaka navigácii, ktorú mu z bezpečnostných dôvodov dávam pri poľovačkách na diviaky, som zistil, že pri hľadaní akoby opisuje osmičky, pričom ja ako jeho vodič som približne na dotyku kružníc. Snaží sa teda nájdenu zver tlačiť na mňa.“

Pre svoj vynikajúci nos sa dá využiť aj pri dohľadávaní postrieľaných kusov. Často sa vedú diskusie, či by sme mali duriča učiť aj dohľadávať. „Osobne nechávam farbiarsku prácu na špecialistov – farbiare. Nie som zástancom názoru, že nejaké plemeno je univerzálne. Treba si uvedomiť, že nervová sústava duriča je celkom odlišná ako v prípade farbiara. Ide o energickejšie psy, ktoré majú nájsť a prenasledovať zver. Isteže, psa vieme viesť aj týmto smerom, no je to

Chladnú zimu s množstvom snehu znáša veľmi dobre.

na úkor jeho pôvodných vlôh, ktoré by sme mali primárne rozvíjať. Dokáže bez akýchkoľvek problémov úspešne sledovať šesť hodín starú stopu, no v minulosti to od neho nikto neočakával. Pri stopách starších ako päť a viac hodín by som preto odporučil využiť farbiara. Ak chceme mať špičkového duriča, nestrácajme čas a venujme sa prehlbovaniu vlôh a vlastností, ktoré boli uňho šľachtené,“ vysvetľuje J. Kučík.

Musí mať pohyb

Aj švajčiarsky durič má svoje nároky na pohyb. Ak sa nevybehá, býva nervózný a nachádza si rôzne iné, často neželané zábavky. „Musí mať aspoň dve hodiny pohybu denne, inak sa s ním žije pomerne ťažko a svoje okolie vie pretvoriť na nepoznanie,“ vtipkuje chovateľ.

Na údržbu nie je náročný. Srst' mení dvakrát ročne, vtedy jej treba venovať zvýšenú pozornosť. Možno ho pokladať za zdravé plemeno. Ojedinele sa vyskytuje dysplázia bedrových kĺbov, no iné zdravotné problémy sú zriedkavé. Keďže ide o plemeno pôvodom z Álp, veľmi dobre znáša chladné počasie.

Najkvalitnejšie chovy švajčiarskeho duriča sú v krajine jeho pôvodu, kde sa chovatelia usilujú o vysokú pracovnú aj výstavnú úroveň jedincov. Keďže sa vo Švajčiarsku na spoločných poľovačkách loví všetka raticová zver, sú tieto psy zvyknuté duriť v podstate všetko, na čo narazia. Francúzske chovy sa sústreďujú na pracovné schopnosti najmä pri love diviacej a vysokej zveri. Holandské chovy sú na vysokej úrovni, čo sa týka exteriéru. Pomerne početný je aj chov v susednom Česku, kde sa tiež sústreďujú najmä na exteriér.

Text: Boris Groma

ŠTYRI VARIANTY

Kríženie je zakázané

Dnes rozlišujeme štyri farebné varianty švajčiarskeho duriča. V záujme záchrany bernského duriča bolo v minulosti povolené kríženie s luzernským variantom. Inak je vzájomné kríženie jednotlivých farebných variantov zakázané.

Jurský durič:

- trieslová farba s čiernym

sedlom alebo čierna so znakmi nad očami, na lícach, okolo ritného otvoru a na končatinách

- občas s malou bielou škvrnou na hrudi

Luzernský durič:

- modrastá farba (tvorená bielymi a čiernymi chlpmi)
- silno škvrnitá s čiernou škvrnou alebo čiernym sedlom

- znaky nad očami, na lícach, hrudi, okolo ritného otvoru a na končatinách

Schwyzský durič:

- biely s oranžovými škvrnami alebo oranžovým sedlom

- s oranžovým frkaním

- oranžový plášť je prípustný

Bernský durič:

- biela s čiernymi škvrnami alebo čiernym sedlom

- znaky nad očami, na lícach, na vnútornej strane uší a okolo ritného otvoru